

На Ліндвурм-горі*

Коли юний житель Ліндвурм-гори досягає зрілого для читання віку, то отримує від батьків так званого хрещеного літерата. Здебільшого це особа із сім'ї або ж тісного дружнього кола і з цього моменту відповідатиме за літературне виховання молодого ліндвурма. Хрещений літерат учить свого вихованця читання і письма, знайомить його із цамонійським літературним мистецтвом, дає навчальні рекомендації і допомагає опанувати ремесло письменництва. Він вислуховує його вірші та збагачує його словниковий запас тощо; тобто здійснює всі заходи, що сприяють мистецькому розвитку хрещеника.

Моїм хрещеним літератом став Данцелот Словотес. Це дядько по лінії моєї матері, й уже на момент мого хрещення йому було понад вісім сотень років, древній релікт як для Ліндвурм-гори. Дядько Данцелот був поважним віршомазом без високих амбіцій, писав на замовлення, переважно хвалебні тексти для святкових заходів, і, крім того, його вважали обдарованим у написанні застільних і похоронних промов. Насправді він був радше читачем, аніж письменником, та й більше гурманом літератури, а не її творцем. Також він був членом чисельних комітетів із присудження премій, організовував поетичні змагання, був вільним лектором і так званим фантомним автором. А під своїм іменем написав лиш одну книжку «Про насолоду садом», де в неймовірній формі слова роздумує про буйне розростання цвітної капусти та філософські імплікації компостування. Данцелот дуже любив свій сад, майже так само, як літературу, і ніколи не втомлювався вказувати мені на паралелі між прирученою природою та поетичним мистецтвом. Власноруч посаджений кущ полуниці був для нього порівнянним із самостійно написаним віршем, пороховані ряди спаржі зіставляв зі схемами римування, а тема компосту походила на філософське есе. Дозвольте мені, мої терплячі друзі, коротко процитувати уривок з уже давно розпроданого твору Данцелота — живий опис

*Прим. пер.: Той, хто хоч трохи знайомий із цамонійською історією чи літературою, знає, що Ліндвурм-гора — це порожниста скеля, яка розташована на заході Цамонії і височіє над плато Дульль неподалік від озера Лох-Лох. Гора населена прямоходячими розумними ліндвурмами, які присвячують себе мистецтву письма.

простої блакитної цвітної капусти та його інтерпретації справляють значно яскравіше враження, аніж мої тисячі слів про це:

Не менш приголомшливим є сам процес розведення блакитної цвітної капусти. Задля різноманітності треба тут згадати не суцвіття, а не на сам листяний ріст. Також, дивлячись на зонтики, садівник має стежити за їхнім тимчасовим ожирінням плоду. Плодови незліченні бруньки, стиснені в щільний зонтик суцвіття, пухнуть разом зі своїми стеблами до безформної маси синюватого рослинного шпикю. Тому цвітна капуста — то є квітка, що зазнала невдачі, втопившись у власному рослинному жирі прямо перед своїм розквітом, або, якщо точніше, це є ціла безліч утоплених квіток і зіпсованих зонтиків суцвіття. І як же, заради всього, має розмножуватися це кормове творіння, коли все воно запухло м'якушем! Але після тимчасового занесення в неприродність рослина повертається в джерела природності. Проте садівник, авжеж, на це часу їй не дає, а тому збирає капусту на піку її аберації, а саме під час найвищої і найсмачнішої стадії ожиріння — тоді, коли рослинистий пухтії смаком нагадуватиме фрикадельку; а от селекціонер навпаки — у своєму саду він дозволяє тій блакитній масі цвіту повернутися до своєї кращої погоби. Тоді приходять за три тижні, щоб роздивитися її, і замість трьох фунтів рослинного шпикю знаходять дуже рихлий, оповитий вджолами, блимавками та дзижчанням жуків-хрущаків квітковий чагарник. За цей проміжок часу неприродно розпухлі ніжно-блакитні стебельця вже трансформували свою товщину в довжину, і тепер, ставши м'ясистою квітчастою стебланою, вона носить на своїх кінчиках певну кількість негусто розподілених жовтих квіток. Однак, як показує досвід, небагато тих міцних бутонів під час свого розпускання набувають блакитного кольору, набухають, розквітають і розкидають своє насіння. Відтак ця маленька, але хоробра зерая благородних, вірних природі крихіток рятuje цілий ріг цвітної капусти, продовжуючи подальший її цикл.

Так, у цьому весь Данцелот Словотес, такий, яким він був. В унісон із природою, фанат слова, завжди точний у своїх спостереженнях, оптимістичний, злегка дивакуватий і настільки нудний, наскільки це можливо, особливо коли йшлося про об'єкт його літературного твору: цвітну капусту.

У мене залишилися про нього тільки гарні спогади, хіба за винятком тих трьох місяців, коли в його голову — під час однієї із чисельних облог Ліндвурм-гори — влучив кам'яний снаряд від катапульти й після того інциденту він переконав себе, що є шафою, повною брудних окулярів. Тоді я злякався, що він більше ніколи не повернеться зі свого безумного світу, але згодом він таки оговтався від того важкого удару по макітрі. Але, на жаль, подібного чудодійного одужання від останнього нападу грипу в Данцелота не відбулося.

Смерть Данцелота

Коли Данцелот відходив у спочинок на своєму вісімсот вісімдесят восьмому році довгого, насиченого ліндвурм'ячого життя, мені було лишень сімдесят сім літ, і я ще жодного разу не покидав стіни Ліндвурм-гори. Він помер у результаті фактично простої грипозної інфекції, що перенавантажила його ослаблену імунну систему (подія, яка лише поглибила мої і так глибокі сумніви в надійності імунної системи).

Й от я сиджу в цей понурий день біля його смертного ложа та на прохання мого хрещеного літерата занотовую його останні слова. Не тому, що він був настільки самозакоханим, аби хотіти зберегти думки про свій останній передсмертний подих для нащадків, а тому, що вважав це унікальним для мене шансом отримати автентичний матеріал у цій особливій сфері. Одне слово, він умирав, виконуючи свій обов'язок хрещеного літерата.

Данцелот: Я помираю, хлопчику мій.

Я (борючись зі сльозами, безмовно): Ех-е...

Данцелот: Я далекий від того, щоб вітати смерть із фаталістичних мотивів або ж філософської старечої сентиментальності, але мені доведеться

з цим якось змиритися. Кожен отримує лиш одну діжку, і моя вже вдовсталь повна.

(Тут я зрадів, що він використав образ повної діжки, бо це означає, що він бачить своє життя насиченим і наповненим. Ти багато досягнув, якщо твоє життя нагадує тобі повну діжку, а не пусте відро.)

Данцелот: Послухай, мій хлопчику: я не маю багато що тобі заповісти, у будь-якому разі не у грошовому сенсі. Ти це знаєш. Я не один з тих безмірно заможних письменників Ліндвурм-гори, які мішками купчать у своїх погребях гонорари. Я залишаю тобі мій сад, хоч і знаю, що тобі не дуже подобаються овочі.

(Це правда. Я, будиши молодим ліндвурмом, мало цікавився оспівуванням цвітної капусти й гімнами в честь ревеню із садівної книжки Данцелота і не приховував цього. Лиш у пізні роки посів Данцелота дав паростки, і я навіть сам посадив город, став вирощувати блакитну цвітну капусту й отримувати певне натхнення із цієї так званої прирученої природи.)

Данцелот: Я в цей час перебуваю дещо на міліні...

(Попри гнітючу ситуацію, я не міг стримати свій фирк, бо використання такого мовного звороту — «на міліні» — в його стані мало дещо мимоволі комічний контекст, не дуже вдалий вибір із його запасів чорного гумору — таке Данцелот одразу підкреслив би червоним олівцем у моєму манускрипті. Але мій фирк у носову хустинку міг також зійти за сякання і витирання сліз.)

Данцелот: ...тому в матеріальному плані не маю тобі що заповісти.

(Я кивнув і зарідав, цього разу від емоцій. Він зараз помирає і водночас хвилюється за моє майбутнє. Це зворушливо.)

Данцелот: Але я все ж дещо маю, що є значно ціннішим, аніж усі скарби Цамонії. Принаймні для письменника.

(Я глянув на нього наповненими сльозами очима.)